

KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Viite: HEL 2025-009021

VAMMAISNEUVOSTON RAPORTTI TOIMIKAUDELTA 2023–2025
Toimintakertomus, arvio toimikaudesta ja ehdotukset seuraavalle toimikaudelle

Hyväksytty vammaisneuvoston kokouksessa 11.6.2025

1. TOIMINTAKERTOMUS**1.1 Vammaisneuvoston asettaminen**

Kaupunginhallitus nimesi 21.8.2023 toimikaudekseen vammaisneuvoston ja määritteli sen tehtävät ja päätti neuvoston kokoonpanosta. [Asettamispäätöksen](#) yhteydessä kaupunginhallitus vahvisti vammaisneuvoston [toimintasäännön](#).

1.2 Vammaisneuvoston kokoonpano

Kaupunginhallitus nimesi asettamispäätöksessä eri pitkäaikaissairaus- ja vammaryhmiä edustavat yhteisöt ja yhdistykset, joille oli annettu oikeus asettaa vammaisneuvostoon jäsenen ja varajäsen.

Vammaisneuvostoon nimetyt pitkäaikaissairaus- ja vammaisjärjestöt ja yhteisöt, nimesivät ja ilmoittivat varsinaiset ja varajäsenet elokuussa 2023.

Kaupunginhallituksen asettamispäätöksessä vammaisneuvostoon nimettyjen yhteisöjen nimeämät jäsenet toimikaudella 2023–2025 olivat:

- Helsingin Kuuloyhdistys ry: Taru Reinikainen,
 - varajäsen Martin Aro, Helsingin Kuurojen Yhdistys ry
- Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry: Senni Hirvonen,
 - varajäsen Juhani Kaasinen
- Helsingin Invalidien Yhdistys ry: Markku Poikela,
 - varajäsen Viktoria Welling
- Kehitysvammatuki 57 ry: Sari Sepponen,
 - varajäsen Johanna Vuori-Karvia, PAUT ry
- Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry: Ari Österberg,
 - varajäsen Jan Huopainen
- Pääkaupunkiseudun Hengitys ry: Sirpa Halmela,
 - varajäsen Eeva Palmroos
- Helsingin Reumayhdistys ry: Mikko Remes,
 - varajäsen Anna-Kaarina Kairamo
- Mielenterveysyhdistys HELMI ry: Päivi Seila,
 - varajäsen Eveliina Lafghani, Taiteen Sulattamo
- Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr: Peppi Santaniemi,
 - varajäsen Ilari Kousa

- Kynnys ry: Susanna Haapala,
 - varajäsen Matti Koikkalainen.

Kaupunginhallitus nimitti vammaisneuvoston jäseniksi viisi edustajaa valtuustoryhmistä. Perusteeksi todettiin vammaisneuvostossa käydyn keskustelun ja näkemysten välittäminen päätöksentekoon ja valtuustoryhmille.

Kaupunginhallituksen nimeämät kaupungin valtuustoryhmien edustajat neuvostossa

- Kok. Jari Mönkkönen, varajäsen Jaana Argillander
- Vihr. Kristiina Karhos, varajäsen Vesa Virri
- SDP Eva-Maria Asukas, varajäsen Mika Taberman
- Vas. Sirpa Puhakka, varajäsen Orjo Pättiniemi
- PS Marko Joensuu, varajäsen Riikka Virta

Kaupunginhallitus nimesi vammaisneuvoston puheenjohtajaksi Sirpa Puhakan. Vammaisneuvosto valitsi järjestöedustajien keskuudesta varapuheenjohtajaksi Sari Sepposen.

Kaikille neuvoston jäsenille oli nimetyt varajäsenet, jotka osallistuivat neuvoston kokouksiin silloin, kun varsinainen jäsen oli estynyt.

Kaupunginhallitus kehotti kaupungin toimialoja ja kaupunginkanslian ilmoittamaan pysyväisluontoiset asiantuntijansa vammaisneuvostoon.

Kaupungin toimialat ja keskushallinto nimeämät pysyväisluontoiset asiantuntijat vammaisneuvostossa:

- Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala: vammaisten sosiaalityön päällikkö Jonna Weckström/Tove Nygård-Alanne/Janne Pitkänen
 - varaedustaja erityissuunnittelija Pirkko Excell
- Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala: oppimisen tuen yksikön päällikkö Maria Tauriainen
 - varaedustaja pedagoginen asiantuntija Mari Silvennoinen
- Kaupunkiympäristön toimiala: esteettömyysasiamies Pirjo Tujula (12/2024 asti)
 - varaedustaja johtava yleiskaavasunnittelija Satu Tarula
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala: kehittämisasiantuntija Tiina Larva
 - varaedustaja suunnittelija Sini Perho,
- Kaupunginkanslia: erityissuunnittelija Mauno Rönkkö,
 - varaedustaja johtava asiantuntija Tommi Sulander.

Vammaisneuvosto valitsi keskuudestaan kokouksia, lausuntoja ja muuta toimintaa valmistelevan **työvaliokunnan**, johon kuului neuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi neljä neuvoston jäsentä: Sirpa Halmela, Kristiina Karhos, Marko Joensuu ja Taru Reinikainen. Jäsenistä vähintään puolet oli järjestöjen edustajia.

Vammaisneuvoston ja sen työvaliokunnan valmistelu- ja sihteeritehtävistä, viestinnästä ja kokous- sekä ja muista järjestelyistä vastasi kaupunginkanslia. Neuvoston sihteerin tehtäviä hoiti asiantuntija (vammaisten helsinkiläisten osallisuus) Tiina Lappalainen sekä sijaisena vuorovaikutusasiantuntija Päivi Kurikka (4–9/2024) kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuusyksiköstä.

1.3 Vammaisneuvoston tehtävät

Kuntalain ja hyvinvointialuelain mukaisesti Helsingin vammaisneuvosto vaikutti laajasti Helsingin kaupungin eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

1.4 Toiminnan suunnittelu ja sen seuranta

Vammaisneuvosto teki toimintakauden alussa [toimintasuunnitelman](#), johon koottiin toimikauden tärkeimmiksi katsotut toimintamuodot. Vammaisneuvosto tarkensi toiminnan toteutusta tarkempaan kevät- ja syyskauden suunnittelu-kalenteriin ja seurasi toimintasuunnitelman toteutumista työvaliokunnassa. Vammaisneuvoston toimintaperiaatteita ohjasi asettamispäätös sekä toimintasääntö.

1.5 Kokoukset

Neuvostolle järjestettiin yhteinen perehdytys toisten vaikuttajatoimielinten kanssa 28.9.2023. Kauden ensimmäinen kokous pidettiin syyskuun alussa.

Vammaisneuvosto kokoontui kymmenen kertaa vuodessa, samoin työvaliokunta. Työvaliokunta kokoontui yleensä noin kaksi viikkoa ennen neuvoston kokousta. Kokouksia järjestettiin sekä lähi- että hybridikokouksina.

	Neuvosto	Työvaliokunta	Yhteensä
2023(syksy)	4	3	7
2024	10	12	22
2025 (kevät)	6	6	12
Yhteensä	20	21	41

Lähes kaikissa kokouksissa oli kutsuttuja asiantuntijoita kaupungin eri tahoilta.

Toimikaudella vammaisneuvoston kokouksissa Helsingin kaupungin toimialojen asiantuntijat esittelivät ja **kokouksissa käsiteltiin seuraavia kaupungin palveluja ja toimintaa koskevat aiheita:**

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan (sotepe) palvelut: Kestävän kasvun hanke 2023–2025, sotepe-toimialan palveluverkkouudistukseen liittyvien kolmen ison perhekeskuksen sekä terveys- ja hyvinvointikeskusten suunnittelu, Kampin terveys- ja hyvinvointikeskuksen suunnitelma, perusterveydenhuollon apuvälineet, kaupungin kuntoutuspalvelut, Helsingin kaupungin omaishoidon kyselyn tulokset, sotepe-palvelustrategian tilanne ja 2 x uuden sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelustrategian valmistelu sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen sähköisen asiointikanava Maisan kehittäminen.

Lisäksi kokouksissa käsiteltiin runsaasti **sotepe-toimialan vammaispalveluihin** liittyviä asioita: vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysi, vammaispalvelujen ostopalvelujen kilpailutukset, kuten asumispalvelujen ja päiväaikaisen toiminnan hankintojen valmistelut, kuljetuspalvelujen välitysjärjestelmän uudistus, vammaisten asumispalvelujen ja päiväaikaisen toiminnan asiakaskokemus & läheiskyselyn tulokset, vammaisten asumispalvelujen ja päiväaikaisen toiminnan hankinnan periaatteet, sotepe-toimialan asiakaskuljetusten tuotantotapa-analyysin esittely, vammaisten ihmisten erityisen vaativien palvelujen ja tilapäishoidon kehittämisen -hankkeet, vammaispalvelujen oman asumispalvelutuotannon asiakaskyselyn tulokset, henkilökohtaisen apu -palvelun tilanne Helsingissä sekä 2 x seksuaalisen häirinnän estäminen kuljetuspalveluissa.

Uusi vammaispalvelujohtaja Sanna Rautalammi esittäytyi, vammaispalvelujen talous 2025 ja uusi organisaatio 1.4. alkaen. Lisäksi vammaispalvelujen järjestäminen, omavalvonta sekä asumisen palvelusetelin päivittäminen, uuden vammaispalvelulain toimeenpano Helsingin sotepe:ssa, suunnitelma välivuokrauksen subvention purkamisesta vammaispalveluissa sekä kotiin vietävän hoidon (yli 18-v) hankintaa käsiteltiin työvaliokunnassa.

Kaupunkiympäristön toimialan aiheita olivat: Kaupungin ympäristöpolitiikka, ydinkeskustan liikennejärjestelmän suunnitelma, kaupunkiympäristön toimialan osallistumisen ja vaikuttamisen keinot, esteettömyyden erikoistason ja perustason määrittely sekä paikalliskatujen liikenteen rauhoittaminen ja katuverkon jäsentely.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala aiheita olivat: Helsingin jatkokoulutusmahdollisuudet tilanteessa, jossa oppivelvollisuus on pidentynyt, keskustelu kasvatuksen ja koulutuksen apulaispormestari Johanna Laisaaren kanssa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen erilaisista oppimista tukevista keinoista vammaisille oppijoille sekä oppimisen tuen keskeiset muutokset esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan aiheita: kulttuurikeskusten visiotyö, sidosryhmäkysely kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelujen tilasuunnittelun prosessimallin osallistamisesta, Malmin uimahallin laajennuksen ja ulkoallasalueen esteettömyys sekä liikuntapalvelujen visio.

Kaupunginkanslia ja muut teemat: Kokouksissa esiteltiin ja keskusteltiin lisäksi Hyte-neuvotteluiden toteuttamisesta, OmaStadi 3.0 kierroksen äänestyksestä. Helsingin yliopiston vammaistutkimuksen professori Hisayo Katsui esitteli selvitystä ihmisoikeuksien toteutumisesta vammaisten henkilöiden arjessa: [Epävarmuutta ja vaihtelevaa osallisuutta](#). Lisäksi esittelyssä olivat Helsingin maksuton digituki, esteettömyyssovellus ja Varaamo sekä nostot HYTE-barometristä, Hyte-neuvotteluista ja hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 valmistelusta.

Vammaisneuvoston kokouksissa esiteltiin ja keskusteltiin myös kaupungin eri toimialojen ja kaupunginkanslian ajankohtaisista terveisistä valmistelussa olevista ja päätöksentekoon tulevista asioista.

Kaupungin johdon edustajia tavattiin seuraavasti: Työvaliokunta kävi 5/2024 keskustelun kaupungin uuden kansliapäällikkö Jukka-Pekka Ujulan kanssa.

Vammaisneuvosto tapasi 4/2024 kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan puheenjohtaja, apulaispormestari Johanna Laisaaren.

Vammaisneuvoston iltakoulukeskustelut

Vammaisneuvosto käynnisti toimikauden aikana vapaamuotoiset eri teemoja käsitelleet valmistelevat Iltakoulu-keskustelut. Keskusteluja käytiin alustusten pohjalta toimikauden aikana yhteensä seitsemän kertaa.

Toimikauden aikana teemallisten iltakoulukeskustelujen aiheina olivat:

- Kokemusosaaminen ja järjestöyhteistyö,
- Esteettömyyslinjaukset 2022–2025,
- Vammaispalvelujen chatbot-palvelu sekä digipalvelujen käytettävyys,
- Kaupunkistrategian valmistelun prosessi,
- Vammaisneuvoston strategiatavoitteiden valmistelu
- Vammaisneuvoston kokoonpanon muodostaminen ja järjestöyhteistyö
- Omaishoitajuus, yhdessä vanhusneuvoston edustajien kanssa.

Syksyllä 2023 toimikauden alkaessa vammaisneuvosto päätti, että kiinteiden teemaryhmien sijaan jäsenet voivat kokoontua tarvittaessa tilapäiseksi ad hoc -ryhmäksi valmistelemaan asioita, esim. tiettyä lausuntoa. Lyhytaikaiset pop up -ryhmät valmistelivat mm. kannanottoa Raide-Jokerin esteettömyys- ja turvallisuusongelmista, esitykset esteettömyys- ja saavutettavuustunnustuksen kohteiden valintaan sekä vammaisneuvoston strategiatavoitteita.

1.6 Lausunnot, kannanotot ja esitykset

Lausuntopyynnöt tulivat pääosin kaupunginkansliasta ja koskivat valtuustoaloitteita sekä kaupunkiympäristön toimialalta. Lausuntopyynnöt saatiin myös vuosittaisista sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksistä. Kommentteja annettiin myös valmistelussa olevin luonnoksiin.

Vammaisneuvostolta pyydyt lausunnot ja kommentit sekä vammaisneuvoston oma-aloitteiset kannanotot, esitykset ja kirjeet

	Yhteensä	Lausunnot	Kannanotot	Esitykset, kirj.
2023 (syksy)	7	3	1	3
2024	13	8	5	
2025 (kevät)	15	10	3	2
Yhteensä	35	21	9	5

Pyydettyjä lausuntoja ja kommentteja annettiin 21. Aiheet olivat:

- Valtuutettu Rantasen talousarvioaloitteeseen vammaisten tilapäishoidon lisääminen
- Liikuntapalveluiden visiotyö
- Kommentit terassiohjeeseen
- Helsingin ilmansuojelu- ja meluntorjuntasuunnitelman (ILME) 2024–2029 luonnos
- Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024
- Ahteen valtuustoaloite omaishoidettavien oikeudesta rokotuksiin kotona
- Uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen

Vammaisneuvosto

11.6.2025

- Selvitys sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminnasta vuodelta 2023
- Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnos
- Helsingin omien asumispalveluiden lisääminen mielenterveys- ja vammaispalvelun asiakkaille
- Kauppatorin asemakaava ja asemakaavan muutos
- Elielinaukion ja Asema-aukion asemakaavaluonnoksen muutos
- Työvaliokunnan mielipide Oulunkylän liikuntapuiston asemakaavan muutos
- Kommentit (4 kpl) vammaispalvelulain soveltamisen pysyväisohjeet
- Sosiaali- ja potilasasiavastaavien selvitys vuodelta 2024
- Sotepe-palvelustrategian valmistelu
- Esplanadien asemakaavan muutos
- Kaivokadun asemakaavan muutos

Oma-aloitteisia kannanottoja tehtiin 9. Aiheet:

- Vammaispalveluista ei saa leikata- vammaisilla on oikeus yhdenvertaiseen elämään
- Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston kannanotto terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen korotuksiin
- Raide-Jokerin pikaraitiolinjan PR15 esteettömyyden ja vammaisten osallistamisen parantamista pikaraitioteiden suunnittelussa
- Vuoden 2025 budjetti: Vammaispalvelujen rahoitus turvattava – määrärahojen alimitoitus uhkaa palvelujen saatavuutta
- Henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon tarkistaminen
- Malmin uimahallin laajennus
- Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston yhteinen kannanotto: Huoli esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämisen vastuusta Helsingin kaupungissa
- Vammaisneuvoston kannanotto Kaupunkistrategian valmisteluun
- Vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston yhteinen kannanotto sote-asiakasmaksujen alentamiseen ja perimättä jättämiseen.

Esityksiä ja kirjeitä lähetettiin 5:

- Kirje Länsisataman saattoliikenteen parantamisesta
- Esitys kaupunginhallitukselle vammaisneuvoston osallistumisoikeuden laajentamisesta
- Esitys julkisen liikenteen alennusten huomioidusta kuljetuspalvelujen omavastuissa
- Kirje Sotepe-toimialalle Helsingin vammaisneuvoston osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista
- Esitys kirjastotoimelle vammaishistoriakuukauden viettämisestä syyskuussa 2025.

Vammaisneuvosto myöntämät tunnustukset esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämisestä:

- Esteettömyys- ja saavutettavuustunnustus 2023: Selkeästi meille -hankkeelle, joka lisää digipalvelujen ja viestinnän helppoa ymmärrettävyyttä.

- Esteettömyys- ja saavutettavuustunnustus 2024: Kansallisgallerian taidemuseoiden Ateneum taidemuseon, nykytaiteen museo Kiasman ja taidemuseo Sinebrychoffin esteettömyys- ja saavutettavuustyö.

1.7 Osallistuminen ja yhteistyö

Vammaisneuvostolla oli edustajia seuraavissa verkostoissa ja työryhmissä:

- Sotepe-toimialan kuljetuspalvelujen asiakasyhteistyöryhmä
- Osallisuuden ja vuorovaikutuksen neuvottelukunta

Vammaisneuvoston edustajat antoivat käyttäjäkokemusta erilaisten kohteiden ja palvelujen suunnitteluun ja osallistuessaan tilaisuuksiin, muun muassa:

- Kaupungin asiakaskuljetusten tuotantotapa-analyysin työpaja ja haastateltu kuljetuspalvelujen mukana oli asiakasyhteistyöryhmän jäseniä
- palautekysely ja neuvostojen ja järjestöjen edustajien keskustelutilaisuus sähköpotkautojen käytön ja pysäköinnin haittojen vähentämisestä
- puheenvuoro Helsingin ihmisoikeuspuolustajien tilaisuudessa kansalaistorilla
- keskustelutilaisuus Helsingin ilmansuojelu- ja meluntorjuntasuunnitelmasta
- keskustelutilaisuus sähköpotkautojen käytön ja pysäköinnin haitoista
- Ilmastopaneeli, joka pohtii liikenteen päästöjen vähentämisen toimenpiteitä, edustajat esittivät vammaisneuvoston esityksen paneelissa
- Kalasatama-Pasila raitiotien pysäkkien esteettömyyskävely
- Mannerheimintien peruskorjauksen työmaaraati
- Vammaisneuvoston jäseniä ja jäsenten taustajärjestöjen edustajia osallistui HYTE-neuvotteluihin, joita järjestettiin Lapset, nuoret ja lapsiperheet, työkäinen aikuisväestö ja ikääntyneet -teemoista.
- Vammaispalvelujen neuvottelupäivät helmikuussa 2024
- Vammaisvoimaa! – vammaisjärjestöjen tilaisuus Helsingissä elokuussa 2024
- Helsingin kaupungin vammaispalvelujen ja järjestöjen työpaja Iiriskeskuksessa
- Kalle Könkkölä -symposium joulukuussa 2024 Pikkuparlamentissa
- Rusetti ry:n järjestämä seminaari: Vammainen nainen ja väkivalta
- Tapaaminen ja neuvottelu Länsisataman terminaalin saattoliikenteen esteettömyydestä
- Jätkäsaaren liikunta- ja uimahallin esteettömyyssuunnitelman luonnos
- Laajasalon terveysaseman opastesuunnitelman kommentointi
- Keskustelutilaisuus ilmanlaatuviestinnän kehittämisestä
- Kommentointi Herttoniemen liikuntapuiston esteettömän wc:n toteutukseen.

Yhteistyö pitkäaikaissairaus- ja vammaisyhdistysten kanssa mm:

Helsingin vammaisneuvosto järjesti vuosittain yhteistyötilaisuuden pitkäaikaissairaus- ja vammaisyhdistysten kanssa. Järjestöjen tapaamiset järjestettiin keväällä 2024 teemalla: Yhteistyössä vaikuttamme vahvemmin. Ohjelmassa oli mm. keskustelua järjestöneuvottelukunnan ja neuvoston yhteistyöstä, sotepe-toimialan osallisuustyön tavoitteista ja keinoista sekä osallistujien keskustelut pienryhmissä.

Yhdistykset esittelivät toimintaansa ja ajankohtaisia vaikuttamisen aiheita vammaisneuvoston kokouksissa. Yhdistyksiltä kysyttiin ehdotuksia vammaisneuvoston esteettömyys- ja saavutettavuustunnustuksen kohteista. Puheenjohtaja osallistui Helsingin Kuuloyhdistyksen 90-vuotisjuhlaan.

Huhtikuussa 2025 kaupunginkanslia järjesti helsinkiläisille pitkäaikaissairaus- ja vammaisyhdistyksille kuulemisen, Kerro kantasi -kyselyn sekä keskustelutilaisuuden vammaisneuvoston toiminnasta ja kokoonpanosta seuraavalla toimikaudella.

Yhteistyö valtuustoryhmien kanssa

Vammaisneuvosto tiivistä yhteistyötä ja vaikuttamista valtuustoryhmien suuntaan eri keinoilla. Vammaisneuvosto järjesti vammaisten oikeuksien päivän 3.12. merkeissä 2023 ja 2024 keskustelutilaisuudet valtuustoryhmien ja sotepe-lautakunnan edustajien kanssa. Tilaisuuksissa vammaisyhdistykset esittelivät toimintaansa ja kertoivat ajankohtaisia huolia. Valtuustoryhmien edustajia osallistui myös kaupungin ja järjestöjen yhteistyötapaamiseen keväällä 2024. Vammaisneuvosto lähetti tiedotteita ja lausuntoja tiedoksi valtuustoryhmille ja näin vahvisti valtuustoryhmien tiedonsaantia vammaisneuvoston asioista. Valtuustoryhmän nimeämät edustajat veivät vammaisneuvoston viestejä valtuustoryhmäänsä.

Osallistumiset ja työvaliokunnan tutustumiskäynnit

Neuvoston edustajat osallistuivat aktiivisesti syksyllä 2023 etäyhteydellä FCG:n järjestämään vammaisneuvostojen koulutukseen sekä syksyllä 2024 vammaisjärjestöjen järjestämään vammaisneuvostojen peruskoulutuksen pilotti-verkkokurssille (Susanna Haapala ja Sari Sepponen). Pilottikurssin järjestivät Invalidiliitto, Kynnys ry, Neuroliitto ja Kehitysvammaisten Tukiliitto. Työvaliokunta järjesti kokouksen Oodissa ja keskusteli Oodin esteettömyydestä.

Yhteistyö vanhusneuvoston kanssa

Neuvostojen työvaliokunnat tapasivat tammikuussa 2023 ja 2024, jolloin sovittiin yhteistyön teemoista ja keinoista. Yhteisiä kannanottoja tehtiin mm. asiakasmaksuista ja esteettömyydestä. Neuvostojen yhteisten kannanottojen valmistelua koordinoitiin neuvostojen työvaliokuntien ja sihteereiden yhteistyönä. Sihteerit myös osallistuivat molempien neuvostojen kokouksiin, sillä turvattiin neuvostojen välistä tiedonkulkua.

Yhteistyö nuorisoneuvoston kanssa

Vammaisneuvoston edustajat tapasivat nuorisoneuvoston edustajat yhteistyötapaamisissa syksyllä 2024 sekä keväällä 2025. Keskustelujen aiheina olivat mm. yksinäisyys, yhdenvertainen kohtelu ja kohtaaminen, mielenterveys, osallisuus, fyysisen ympäristön esteettömyys, nuorisotalojen saavutettavuus, hyvinvointi ja hyvä arki sekä neuvostojen yhteistyö.

Vammaisneuvostojen yhteistyö

Pääkaupunkiseudun kaupunkien vammaisneuvostojen tapaamiset eivät toteutuneet kauden aikana. Hyvinvointialueiden muutostilanne vaikutti myös suurten Kuusikko-kaupunkien vammaisneuvostojen keskinäiseen yhteistyöhön. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuivat Uudenmaan vammaisneuvostojen puheenjohtajien tapaamisiin.

Helmikuussa 2024 järjestettiin etäyhteydellä Uudenmaan hyvinvointialueiden vammaisneuvostojen yhteinen keskustelu HUS-alueen apuvälineluovutuksista HUS:n edustajan kanssa. Valtakunnalliset järjestöt sekä Vammaisfoorumi järjestivät hyvinvointialueiden vammaisneuvostojen edustajille etäyhteydellä yhteistyötilaisuuksia.

1.8 Tapahtumat

Vammaisneuvosto nosti vuosittain 3.12. kansainvälisen vammaisten oikeuksien päivän merkeissä tietoisuutta vammaisten ihmisten elämästä:

Joulukuussa 2023 vammaisneuvosto osallistui Kulttuuria kaikille: Disability Day Art -tilaisuuden järjestelyihin ja luovutti tilaisuudessa vammaisneuvoston esteettömyys- ja saavutettavuustunnustuksen.

Joulukuussa 2024 vammaisneuvosto järjesti yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa seminaarin ”Kohtuullisilla mukautuksilla kohti yhdenvertaisuutta – kotimaisia ja kansainvälisiä näkökulmia”. Yhteistyöseminariin osallistui lähes 160 osallistujaa, joista puolet osallistui läsnä, puolet etäyhteydellä.

1.9 Viestintä

Toimikauden alussa vammaisneuvosto päivitti viestintäsuunnitelman.

[Vammaisneuvoston verkkosivut](#) kaupungin yhteisillä hel.fi -sivuilla toisten toimikuntien ja neuvottelukuntien tavoin. Verkkosivuilla julkaistiin mm. lausunnot ja kannanotot, tiedotteet, kokousmateriaalit, asialistat ja muistiot.

Vammaisneuvosto lähetti tiedotteita Helsingissä toimiville pitkäaikaissairaus- ja vammaisyhdistyksille ja myös valtuustoryhmille.

Vammaisneuvoston tiedotteet

2023 (syksy)	2
2024	3
2025 (kevät)	2
Yhteensä	7

Vammaisneuvoston toiminnasta on viestitty myös kaupunginkanslian lähettämässä järjestöjen uutiskirjeessä. Vuosittain on tehty tiedotteet ja kaupungin verkkosivuille Hel.fi -uutiset vammaisneuvoston esteettömyys- ja saavutettavuustunnustuksesta ja toimikauden vaihtuessa uutinen vammais- ja vanhusneuvostojen kehittämiseen osallistamisesta.

2 VAMMAISNEUVOSTON ARVIO TOIMIKAUDESTA

Vammaisneuvoston toimikauden arvioinnissa on käytetty toimintakauden vammaisneuvoston itsearviointikyselyn (huhtikuussa 2025) ja arviointikeskustelun (19.3.2025) aineistoja. Lisäksi arviointipalautetta saatiin vammaisneuvoston asettamisen valmistelua varten helsinkiläisille pitkäaikaissairaus- ja vammaisyhdistyksille tehdystä Kerro kantasi -kyselystä ja keskustelutilaisuudesta. Näiden perusteella vammaisneuvosto koki toimintansa tärkeäksi ja

merkitykselliseksi, mutta sen näkyvyyttä ja konkreettista vaikutusta tulisi vahvistaa.

2.1 Toimintasuunnitelman toteutuminen

Vammaisneuvosto on toteuttanut [toimikauden 2023–2025 suunnitelman](#) asiat ja työvaliokunta on tarkentanut toteuttamissuunnitelmaa kevät- ja syyskausittain suunnittelukalenteriin. Vammaisneuvosto on toiminut aktiivisesti lausuntojen ja kannanottojen sekä asiantuntijoiden kuulemisten ja keskustelujen kautta.

2.2 Vaikuttamismahdollisuuksien arviointi

Vammaisneuvoston kokee toimintansa tärkeäksi ja vaikuttavaksi, mutta haluaa lisätä vaikuttavuutta. Vammaisneuvosto kokee turhauttavana omien vaikuttamis- ja vaikuttavuusmahdollisuuksien rajallisuuden suuren kaupungin organisaatiossa. Rajallisuus tulee esiin monesta näkökulmasta: vammaisneuvoston mahdollisuudet vaikuttaa toimialoilla tehtävään asioiden valmisteluun ovat rajalliset, osallistamista ja yhteiskehittämistä ei tehdä tarpeeksi ajoissa ja myös vammaisneuvoston näkökulmat otetaan rajallisesti huomioon. Turhautuneet palautteet toistuvat kerätyssä arviointiaineistossa. Osa palautteesta on kuitenkin positiivista: vammaisneuvoston vaikuttamismahdollisuuksien uskotaan vahvistuvan proaktiivisella otteella ja ennakoimalla kaupungin päätöksentekoa.

2.3 Toimintakäytäntöjen itsearviointi

Vammaisneuvosto kokee, että sillä on monipuolista asiantuntijavaltaa, sen tekeminen otetaan vakavasti vammaispalveluissa ja sotepe-toimialalla. Kun neuvosto nostaa tarpeita esiin, niihin yleensä vastataan.

Yhteistyö valtuustoryhmien kanssa on tiivistynyt. Vammaisneuvosto on proaktiivisesti lähettänyt periaatteellisista asioista kannanottoja ja tiedotteita tiedoksi valtuustoryhmille ja järjestänyt tapaamisia. Poliittinen vaikuttaminen vaatii konkreettisia muotoja ja ihmiskontakteja, jossa vammaisneuvoston jäsenten tulisi olla aktiivisempia valtuustoryhmien suuntaan.

Vammaisneuvosto haluaa tukea pitkäaikaissairaus- ja vammaisyhdistysten välistä yhteistyötä. Toivottiin aktiivisempaa osallistumista myös varajäsenten ja muiden yhdistysten taholta.

3 EHDOTUKSET SEURAAVALLE TOIMIKAUDELLE

3.1 Kokoonpano, yhteistyö ja verkostot

Toimikauden aluksi tulee koota perehdytysmateriaali vammaisneuvoston jäsenille. Perehdytyksessä selkeytetään jäsenten ja toimijoiden roolia ja osallistumisen mahdollisuuksia. Osana keskinäistä tutustumista ja perehdytystä vammaisneuvoston jäsenet ja toimialojen edustajat esittelevät taustatahon toimintaa.

Vammaisneuvoston valmisteluresurssit ovat vähäiset suhteessa työn määrään. Vammaisneuvosto ehdottaa vammais- ja vanhusneuvostoille yhden yhteisen

työntekijän lisäresurssin saamista, jolla arvostetaan lakisääteisten neuvostojen tekemää työtä.

Yhteistyötä ja verkostoja jatketaan pitkäaikaissairaus- ja vammaisyhdistysten sekä Helsingin nuoriso- ja vanhusneuvostojen, että Uudenmaan alueen kaupunkien ja hyvinvointialueiden vammaisneuvostojen kanssa.

3.2 Toimintakäytännöt ja viestintä

Vammaisneuvosto haluaa jatkaa kokoontumista pääsääntöisesti läsnä olevana. Osallistumisen esteen sattuessa jäsen tulee pyytää varajäsen osallistumaan, vain erityistapauksessa etäosallistumien on mahdollinen.

Yhdistyedustajien yhteistyötä vammaisneuvoston asioista viestimisessä voisi lisätä niin, että vammaisneuvostossa mukana olevien pitkäaikaissairaus- ja vammaisyhdistysten edustajat voisivat koota kokouksista vuorotellen terveiset uutiskirjeeseen ja jakaa sen sekä kokousmateriaalia eri yhdistyksiin.

Toimikauden aikana vammaisneuvosto aktivoi jäseniä nostamaan asioita kentältä vammaisneuvostossa käsiteltäväksi, tilaisuuksien teemoiksi sekä kannanottojen aiheiksi ja lausuntojen kirjalliseksi sisällöksi.

Vammaisneuvosto kokeilee uudenlaisia kokouskäytäntöjä, muun muassa järjestämällä avoimen kokouksen tapahtumatorilla ja kokousten rinnalla tietyistä teemoista voisi järjestää iltakouluja tai workshop-tyyppisiä kokouksia.

3.3 Vaikuttamistoiminta

Kaupungin toimialojen henkilöstön tietoisuutta ja osaamista tulee lisätä vammaisuuden, pitkäaikaissairauksien ja toimintakyvyn rajoitteiden vaikutuksista. Vammaisneuvosto haluaa osallistua varhaisessa vaiheessa toimialoilla tehtävään asioiden valmisteluun, osana päätösten vaikutusten ennakoarviointia.

Vammaisneuvosto haluaa jatkaa aktiivista yhteydenpitoa valtuustoryhmien kanssa tapaamisilla ja viestinnällä.

3.4 Vammaisneuvosto esittää tulevalla kaudella edistettäväksi muun muassa seuraavia aiheita:

1. Vammaispalvelulain toimeenpanon seuraaminen
2. Ympäristön esteettömyys sekä kaikkien palvelujen monikanavaisuus ja viestinnän saavutettavuus -> osallisuus ja yhdenvertaisuus
3. Työllistymisen tukeminen, mahdollisuudet ja tukitoimet
4. Lääkinnällinen kuntoutuksen riittävyys ja apuvälinepalvelut
5. Vammaispalvelujen ja pitkäaikaissairaiden palvelujen saatavuus, riittävyys ja sopivuus - palveluiden yhteiskehittäminen kokemusasiantuntemuksen kanssa
6. Pelastussuunnittelu ja viestintä.